

GRECZYN (57) *sb m*

-e- (43), -ae-, -ę- (14).

e *pochylone*.

sg *N* Gręczyn (35). ◇ *G* Gręczyna (7). ◇ *D* Gręczynowi (3). ◇ *A* Gręczyna (4). ◇ *V* Gręczynie (1).
◇ *pl N* Gręczynowie (1). ◇ *G* Gręczyn(o)w (3). ◇ *D* Gręczyn(o)m (2). ◇ *I* Gręczynami (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w.

1. *n-ethn; Graecus Cn* (42) : Tho thesz V. C. M. oznaymvyą ysz andreas Carcocandella Greczyn yedzie do Mołkwy skąpyą Cessarłkv *LibLeg* 9/53v; *KochSat* C, Cv; *KochMon* 21, 25, 27, 28; *PaprPan* Iv; *KochOdpr* A3v, Cv; *SkarŻyw* 353 [2 r.]; *WisznTr* 13; *ActReg* 73; Bezecny Gręczyn/ Ípráwił to fąd boży/ Íz ná krolewłki kárk iárzmá nie włoży *GórnTroas* 15, 23, 33, 39, 41; Pálámedes nieiáki Gręczyn, widząc że do włáfnéy ięzyká przyrodzonégo wymowy, trzebá było liter więcéy, wynálazł czáfu Troiáńkiéy woyny liter cztérzy nowych *JanNKar* B3; *WitosłLut* A4; *CiekPotr* 1, 13, 42.

Szereg: »Greczyn, (i) Rzymianin« (2): Sáma ós/ która prędkí krąg niebiefki toczy/ [...] co imięniá niéma w náłzéy mowie: A le Polos/ y Gręczyn/ y Rzymianin zowie. *KochPhaen* 2; *KlonFlis* B3.

a. *W odniesieniu do wyznawców wiary katolickiej wschodniego obrządku z okresu przed schizmą* (16) : *BielKron* 322; Obáčź/ Czytelniku/ co ten Greczyn nápił: á wiákiey czći y powadze była ítolícá Rzymłká v ítárych Grekow/ áłz do onego czáfu około roku 870. *SkarJedn* 222, 222, 265, 320, 328, 329; Iákołz fię dáło znác w żywoćie. y z líftu tego ktory Nicephor Greczyn w íwey Híftoryey położył. *SkarŻyw* 93, 47, 88, 456; O wtorym [*przywileju Piotrowym*] zás ták Theophyláktus/ choćia Graeczyn/ mowi/ wykłádáiąc te Páńskie fłowa *WujNT* 289; Ták y Theodoretus Graeczyn to mieyfce wykłáda *WujNT* 585, 556, 777.

Szereg: »nie łacinnik, ale Greczyn« (1): To nie łáćinnik ktory/ ále Greczyn [...] y nie był práwym przyiáćielem ítolicy Rzymłkiey/ ták prawdą ściśniony píłác y wyznác musiał: iż Bískup Rzymłki nawyżłzym íeft fędzią wśytkich Bískupow y Pátryárchow *SkarJedn* 133.

2. *Wyznawca prawosławia* (2) : Tegoż roku Izydorus Greczyn Arcybískup Kijowłki/ ítárał íe o to iákoby mogł ziednoczyć Rułką wiárę s Polłką *BielKron* 388; Czuy fię Gręczynie co Grecki Befaryon mowi. *SkarJedn* 291 *marg*.

3. *Żyd mieszkający poza Palestyną i mówiący po grecku, tzw. hellenista (byli oni bardziej liberalni w poglądach religijnych)*; *Graecus PolAnt* (6) : Y śmieie mowił wimię páná Iefuła/ y odpierał Greczynom [*adversus Graecos*], (*marg*) wł. przeciw Greczynom. (–) *BudNT Act* 9/29, *Act* 6/1; włzczeńo fię ízemránie Graekow (*marg*) ábo Graeczynow, ktorzy też byli Zydzi, ále nie w Zydowskíey ziemi národzeni, y po Graecku mowili: y w Chríftufá iuż byli wwierzyli. (–) przeciw Zydom *WujNT Act* 6/1.

Wyrażenie: »Żyd Greczyn« (2): Y mowił z Pogány/ y gadał fię z Greki (*marg*) z Zydy Graeczynámi (–): á oni fię ítárałi iákoby go zábić. *WujNT Act* 9/29, s. 442 *marg*.

4. *Poganin; Graecus Vulg* (7) : *BiałKat* 190v; y ták pośpolicie kłádzie fię Gręczyn miáłto pogániná. *WujNT* 150 *marg*, *Rom* 1/16, 2/9, 10, 10/12, *Gal* 3/28.

Synonim: 4. *poganin*.

Cf **GRECZANIN, GREK**